

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
1 aprilie st. v.
13 aprilie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 13.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

VISUL POETULUI

de

CARMEN SYLVA.

— Citit de augusta autóre în ședința solemnă din 25 martie (6 aprilie n.) a Academiei Române. —

Sunt acum câteva zile, onorații membri ai Academiei, și mai cu seamă genialul nostru președinte, carele tocmai astăzi, spre durerea noastră a tuturor, lipsește din mijlocul nostru, m'a rugat să rostesc și eu în această adunare de învățați câteva cuvinte. Am răspuns cu sfânta Scriptură: »Femeia să tacă în biserică!« Nici chiar astăzi nu mi-am schimbat părerea, și voi dice totdeauna, că activitatea femeii nu trebuie să eșă din interiorul sfânt al casei. Glasul femeii nicăiri nu sună mai dulce și mai frumos, ca la vatra ei, în mijlocul copiilor ei.

Mie inșe Dumnezeu mi-a intins vatra și mi-a mărit-o. Ôre dulcea mea țără, cu cetele ei mândre de copii, cu toți Românii dintr'ênsa, nu e pentru mine o vatră mare și scumpă? (*Aplause.*) Dacă m'am hotărât deci a vorbi, o fac, fiind că sunt la vatra mea, în mijlocul copiilor mei. (*Aplause.*) Ce am să vă citesc astăzi, nu este decât o poveste, — o poveste cu balauri și cu voinici viteji. Dacă vorbind nu țin fusul în mână, me voi încercă totuș a tórce un fir lung și subțire, din care ascultătorul bine gânditor va puté țese o pânză trainică și frumoasă.

Visul poetului.

Alărisem drum lung și îmi întinsesem trupul ostenit pe patul aședat în vechiul castel.

Vinul ce mi se dăduse spre întărire și spre somn, străbătuse prin vinele mele ca un cântec, măsura căruia o bătea rosul vermelui, ce se mișcă și sfredeleşce în lemnăria casei.

Me trudian să rețin vedeniile ce se legănuau în giurul meu, cuvintele ce auđiam. Me plecai și luai alăuta în mâni, ca să resune prin ea, ce mi se părea mai încântător decât ori ce melodíe. Dar mâna-mi pică jos cu alăută cu tot, lunecând iute pe mătasa ce me acoperiá. Sfeșnicul cel greu de argint își asvêrliá lumina sa purpurie prin genele-mi jumătate închise, și picăturile de cêră, ce curgeau din el, aruncau umbre infricoșate de formă fantastică.

De-odată se făcú nópte, o nópte nêgră, de-i puteai pipăi nêgrêta și de-i simțiai trupeșce nêgra-i greutate. Se părea, că acea nópte se plêcă din spațiul nemêsurat, dintr'o boltă imensă și nepêtrunsă, ca uriașe stindarde de doliu, anunțând tuturora mórtea lumei întregi, mórte fără lacrimi, căci închisi erau, și storși, și lipsiți de viețá toți ochii.

Din acêstá liniște infricoșată isbucni un sunet, ce eșiá din fundul adâncurilor, din adâncul pământului, nehotărît și intunecat, dar gróznic. Stejarii cei falnici și fagii cei înalți fură cuprinși de un frémăt, ca și cum ar fi scurturați de vijelie; și pe urmă statură êrăși drepti, fără sufler, înmărmuriți. Gróza-i apucase.

Cumplit se auđiá venind ceva. Părea că s'a tre-

zit balaurul cel infricoșat, care zace incolăcit împrejurul pământului, gata a-l inghiți. Se auđiá, dar nu se vedea. Înțelegeai că e o grozăvenie, căci scara de stejar scrîșniá sub rostogoliturile sale tot mai apropiate. Sudori de mórte me acoperiau; de frică mi se rădicá pêrul vêlvoi. Drept în picioare sării, să scap de primejdie, cât mai erá timp.

Ochii se ațintiră atunci asupra patru uși de stejar, mari și grele. Nu le vedusem mai înainte și remăsese deschise. Genunchii îmi tremurau, gleznele îmi erau fără putere; dar me aruncau cu iuțelá spre întêia ușe și pusei mâna pe brósca-i ruginită, întorcând intr'ênsa măiestrita ei cheie de fer, tocmai când balaurul ajunsese sforând și sbierând. Me asvêrlii îndată spre a doua ușe: la fiecare pas tremuram și poticniam, ș-o închideam tocmai când se svîrcoliá spre dênșa urlând necunoscuta și nevêduta fiară. Numai în genunchi putui ajunge spre a treia ușe: spre a patra me tiram ca un verme. Scărșni ușa de stejar când se isbi intr'ênsa cu putere, ce nu vedeai și nu pricepeai: êr eu zăceam jos pe scânduri, intins, fără suflare, plin de fiori de mórte, luptând în peptu-mi să iau aer. Numai cu incetul rădicai capul și-l raze-mai pe mână, și me pusei pe gânduri.

Ce vedenie! Me uitam și me uitam și vedeam că acea gróznică și cumplită fiară, necunoscută și nepipăită, nu erá altceva decât chiar eu ênsu-mi și frica ce me încinsese. Rușinea me cuprinse din creșcet la picioare. Sării în sus și me prefăcui într'un verme de uritul fricei mele. Trăseși sabia din tēcá, dădui inlături zăvórele ușei. Cu o împinsăturá de picior ușa se deschise întregá cât erá de mare. Eram

gata se bătae, cu dinții încheștați, plin de bărbăție în contra slăbiciunii mele. Ochii se îndreptară spre o galerie lungă, necunoscută. Prin ferestrele-i colorate sclipia lumina rece a fulgerelor, ce urmau cu repeziune unul după altul; er trăsnetele și furtuna clătinau vechiul castel din temeliiile lui, înfipte în adâncul stâncilor.

Er balaurul inform, nenumit, fără ființă, fugi dinaintea mea în acea galerie lungă, de tot lungă, străbătută de fulgere. Numai eu singur remăsesem pe loc, eu singur cu frica mea în inimă. Pășiam înainte cu sabia golă. Fulgerele îmi încugiurau capul. Ferestrele se sbuciumau. Despre pădure venia un vuet ca vuetul mării. Printre turnuri și peste acoperemânt stăteau spânzurate strigătele de durere a sute de mii de glasuri, anunțând nopții, prin urlete, fapte tainice și nfricoșate. Despre ele nu aușise încă ureche omenescă, și nici că era ele să esă din adâncitele ziduri ale castelului: sute de voci inse le trîmbițau acum prin furtună și intréga natură în răsvrătire le detună cu vuet și cu trăsnet.

Eu me duceam tot înainte în galeria, ce se n-tindea neconținut tot mai departe, până ce ca din năprasmă un braț mi se întinse dintr'un zid. Măna-i eră ferecată cu fer. Ea îmi făcū un semn. Cum pusei mâna în acea mână, fusei tras de o tărîe uriașă, ne mai pomenită, și n'tr'o clipelă străbătui zidul în ceea parte. Acolo se innălță drept în sus spre cer, până n norii cei fulgerători, un turn, care în jos da priveștiștea unor adâncimi neînchipuite. Din bolțile ei întunecose se urcă o scară îngustă, părăsită, umedă, putredă, fără capet. Pe dēnsa me trăgea neconținut în sus mâna cea nevêdută. Me suiam și me suiam, și erăși me suiam. Printre lumina fulgerelor zăriam în innălțimi scara. Ea sta în aer, fără sprigin; multe trepte îi lipsiau. Innălțimea îi eră nemēsurată. Me suiam, și mâna de fer me trăgea tot în sus pe treptele cele șubrede. Me suiam fără a me oprî, fără trică, plin de siguranță, sārînd cu ușurință peste lipșuri. Mi se parea că vêd cerurile deschise deasupra nourilor și a furtunilor, și că de-aș strigă spre cer și i-aș pune o întrebare, el singur, scumpul cer, ar tremurā, să nu fie prefăcut în nōpte n'tunecōsă. M'am suit și m'am suit! De-odată stătui locului! Ajunsesem la un acoperiș, găurit și negru, de eră și nu eră. Șîndrilele îi erau sparte și n nōpte printre fulgere se iviau lēturile gōle, printre care pică cu șgomot grindinā, de inghetau părății turnului, și se rădică din fundul lui tocmai de jos un resunet ca de stânci, ce se rostogoliau unele peste altele și ca de mii și mii de lovituri de tunuri cu ghiulele sparte.

Și pe cea din urmă tréptă subțire mâna ce me ținuse până acum, me slobođi și o voce aspră și întunecată, dar cunoscută, grăi: »Uitā-te spre mine! Me cunoșci?»

Vêđui atunci lângă mine, pe mine ênsu-mi, îndăoat, cu față palidă, spēriată, cu ochii boldiți și incremenți, fără lumină, primejdioși ca și afundul de sub mine, fără voință, fără viêtă. Er glasul se auđi erăș: »Eu sūnt îngâmfarea ta. Nu te cuprinde spaimă când îți îndrepti vederea spre mine? Nu te cutremuri de scara cea pré subțire pentru amēndoi, pentru tine și a ta îngâmfare? Ore nu sūntem pré grei și scara pré șubredă? Uitā-te cum se încovăeșce!»

Și de-odată isbucni ur ris atât de înfricoșat, încât trăsnetul rēsună ca vuetul lin al valurilor pe lângă acel hohot. Din adâncimea adâncurilor eși rēsunsul purtat de miile de glasuri ale iadului. Auđiam, înmărmurit și cu inimă inspăimântată, când, pe neașteptate, mâna de fer cea nevêdută me împinse de se rupse scara cu trăsnet. Căutam să așed piciorul pe o tréptă, dar picam tot mai jos, lunecând dela o

tréptă la alta, de abia atingēndu-le cu vērful piciorului. Inzădar îmi inchipuiam, în nebunia mea, că umblam, căci me invērtiam neîncetat în jos și tot mai jos spre gaura deschisă. În sfērșit atinsei în fund nōptea cea mare, umedă, inspăimântătoare. Înainte de a ajunge și de a me sdrobi de părății cei stâncōși, resunā un frēmăt sēlbatic, un vuet ca de ape, ce se asvērliu cu putere.

Picau apele pe pietre, fără rēnduielă și fără cale. Auđiam cum ele ferbeau, se împingeau impetuos printre stânci, ca și cum ar fi mânate de lovituri de trăsnete repețite. Îmi incremenii ochiul la această priveștiștea a vijeliei. Dar cu încetul lumina se făcū în boltă, și o lumină ce venia din jos Părății se roșiră de giur împregiur. Atunci printre tunetele neîncetate și vuetul apelor spumegānde auđii, fără voe vorbele, ce-mi erau șoptite mie. »Pecat! În apele acese poți să-ți satisfaci setea de rēșbunare. Aci curge sânge — bea!»

Cuprins de grōză îmi înorșei capul. O cupă de aur se plecā spre rîu, se umplū până n margine. O mână nevêdută îmi dede cupa, dîcēnd erăș — bea! Fumegā cupa de cuprinsul ei, ce-mi atingea buzele: »Bea! Priveșce! Tu ești în puterea rēșbunării tale, ea te striveșce! Bea sângele ce eră să curgā prin mâna ta.»

Și n fața mea ardeau propriii mei ochi ca niște cărbuni fioroși. Cum? Ochiul meu astfel se uitā sēlbatec? întrebai. Be! și-ți voi rēsponde în urmă. Er eu sorbi de-odată până la cea din urmă picătură cupa cea plină, cu acea căutătură de tigrū în ochi. Beusem tot, er cupa sārise în apa arđetōre care cloctiā și sārîi în sus în spume stropitōre. Prin vine îmi trecū iute beutura până ce-mi umplū inima. Dar nu intrā în mine foc! nu! ci durerea! durerea sārșgerōsă a întregii omeniri, care lin dar neîmpecat se aședā în inima mea. Nu mai șcieam, nici simțiam ceva de rēșbunare. Durerea me cuprindea, precum acopere valurile pe cel ce se innēcā, și începui a plānge cu glas: »O! Dă-mi drumul! Fă-mē de piētrā, mi se rupe inima n doue, îmi ese sufletul. Nu mai vreau să sufer durerea.»

Și de-odată, ce minune! Stâncele se mișcarā încet, încetișor. Abia-mi lāsarā loc să trec printre dēnșele și ndată se inchiserā în dosul meu cu trăsnet cumplit. Stam încungiurat de o petrārie gōlă, sdrobotită și dārîmată. Lumina lunei se revērsā într'ēnsa.

Zārîi acolo o arătare, care ședea tăcută, invēluită într'o mantie mare. Pe genunchi avea o inimă de petrā. O rădică. Fără a vorbi un cuvēt, îmi dede inima în mâni. Ca un boț de plumb, greu de tot, îmi zăcea acea inimă în mâinile mele. Ce să fac cu dēnsa? întrebai! Și propriul meu glas mi se întōrșe îndērēt dela cel care ședea colo făcut și nemișcat.

»Voiai să fii rece, rece ca petrā. Voiai să fii vindecāt de suferință și de durere. Ia-ți acum inima ta cea de petrā și te aședā lângă mine, la lumina lunei, între aceste stânci sfărmate. Aci nu e durere, la omul de petrā.« Infuriat rădicai inima în sus deasupra capului meu cu amēndoue mâinile și strigai: »Fii dar sdrobotită! Dar ce priveștiștea! Inima se sdrobi în doue de arătarea ce eră dinaintea mea și pică jos sfărmată în bucăți.

Atunci se făcū nōpte, nōpte grea și nēgră. Și cum ea me mpresurā, șōpte me cuprindeau cu cāntece de jale și-mi atingeau peptul. Mi se dîcea: »Ești creator? Tu? Creator? Pentru că îți curg de pe buze versuri? Ce biet de cāntăreț! Dar ce ai făcut tu, ca să pui lumea în mișcare, ca gemetele tale să pētrundā din generație în generație? Viezi tu ore, dēcā vieța nu-ți trece peste viêtă, dēcā sufletul teu nu e

„sufletul lunei întregi, decât cuvintele tale nu pătrund din véc în véc, și în vécul vécurilor?» — Er eu me svircoliam în patul meu și me vedeam pe mine însu-mi, cu ochii infundați, cu buzele sângerate, cu tremurătoare. De-odată se făcu lumină împregiurul meu, și lumina eșiá din patul meu de durere. Miroș de mii și mii de flori me 'mpresură, și dintr'un nouaș se desfăcu, încet încetșor ca un vis, fecióra cea mai frumoșă ce-o vėđu vre-odată ochiu omenesc. Ea puse degetele ei cele gingașe pe fruntea mea, îmi rădică mâna în sus, luá alauta mea, și șopti ca vėntul cel dulce de sėrá din luna lui maiu: — »Nemurire! »Celui curat i se dá nemurirea! Ascultă-mi versul! »Eu sânt cãntecul! Am venit la tine. Nu mai plãnge!» — Și-mi șterse cu buze nesărutate lacrimile mele și-mi sărută ochii uđi de plãns. »Ești al meu!» îmi dișe ea. »Nime nu te pôte învinge, nime nu te pôte sdrobi. Ori cât te-ar atinge lumea cu durerea, cu ispitele, cu micșurãtatea ei — ai scãpat de acel potop! Nóptea nu te mai pôte cuprinde. »Ești al meu! Pentru tine nóptea va fi plină de vėdenii cereșci. Părășește-te numai pe tine însuși și „líi întreg al meu!» Și glasul ei se rădică dulce ca dintr'o strună, mișcată ușor de vėnt. Din buzele ei eșise ce căutasem neincetat. Nu mai puteam resuflá. Nu mai eram culcat în patul meu. Spėndurat eram fără greutate în aer. Eram eu singur ca un sunet. Întrėga mea ființă se prefăcuse într'un sunet ce se revėrsá ca o razá a ei, ca o suflare de pe buzele ei. Înțelesesem vecinicia. Rãpit în innãlțimi, nu me mai simțiam pe mine însu-mi, nici în láuntru nici în afará. Eram fără vedere, fără auđ, fără greutate: o razá eram din lumina cereșcă, ce resuná sus, se mișcă în mii de colori și în neinchipuite forme.

»Destul! e ciasul! Ia vecinicia mea!» Atunci tóte se liniștirá împregiurul meu, și simții, că trupul încă viu erá. Cãntecul mai resuná sbuând. Lí zãrii mantia luminóșă, mâna-i gingașá și aprinsá purpuriu, ca frunđele unei roze. Arãtarea cereșcă îmi făcea semn spre dėnsa.

Ca să o vėd mai bine, deschideam ochii mai mari, ca să nu-mi fugá din vedere frumoșa arãtare. Atunci vėđui őrăș patul și sfeșnicul de argint, din care curgea ca lacrimi cėra. Sórele ce se rădicá la rėsãrit mãreț, îmi picá în ochi cu razele sale luminóse. Ele îmi atingeau fruntea și îmi arãtau încă giur împregiur colorile cereșci ce-mi înfășurasem cugețãrile. Rãdicai mâna, luai alauta și 'nãlțai din strunele ei spre cer sunetele cereșci, ce-mi umpluse auzul în aiurãri nețermurite. Pe frunte simțiam încă sărutarea, ce-mi dăduse cãntecul.

Eram fericit, nemėsurat de fericit, și fericirea îmi parú atât de nemėsuratá, încãt somnul ușor al dimineței me cuprinse din nou: dar în curėnd me trezi ciripitul pãsãrilor, cãntecul lor de laudá al vecinicieii.

Lumină!

În sunete de clopot și clopoței și tunuri, —
Cu prapori și tãmae și cruci, rípiđi și fumuri
De luminãri aprinse, sfínțite, de-albá cėrá
Curatá, — se vesteșce creștinilor ađi őră
Minunea mare, sfântá! — Prin portice deschise
Pornesc. Cãntãnd repelá cele de mult pređise —
Poporul; iese ríuri, și ríuri de luminá
Pe glob őr se revėrsá sub bolta 'n giur seniná.
Es mici și mari. Alãturi bogatul cu sãracul, —

Bėtrân și tiner; ese din sfântul tabernacul,
Ostași, cu bajonete, cu coifuri lucitóre —
Ce 'nchipuie custodia de-odată, — — ce 'n őróre
Ca strajá a fost pusá să stea la-acel mormėnt,
Ca ea: „sã-oprėscá colo viėta în pãmėnt!« — —
Să 'mpiedice lumina, s'ascunđá adevėrul —
Scãparea omenirei, al Domnului cuvėnt! — —

*

Inspãimėnțați ostașii fugit-au în cetate
Atunci, — să ducá vestea — la lumea rea, 'n pėcate, —
Și ađi? — grãbesc afará, cu toți, cu bucurie
Alãturi cu mulțimea. Preoți cu voce pie,
Femei, copii, cãnt innuri de laudá și mãrire.
Blãnd, luna jumėtate, pe cer luceșce 'n fire. —
Și ea, o mãicuță slabá, cu ani împovãratá,
Colo! — lãngá ea nimeni — cu față 'nșeninatá,
În mâni cu-o luminare, rugãndu-se mereu,
Încungiuã și dėnsa casa lui Dumneđu. —
Poporul se opreșce. De o credință-s! — Cãntá;
Din mii de piepturi pline un glas spre cer s'avėntá!
De-un gãnd sânt toți, toți una! cu suflet luminat
Toți cãntá — iubilėzã: Christos a inviat!

Sofia Vlad-Radulescu.

Suveniri din cãlėtorie.

VI.

În Ciucea m'am dat jos la un otel unde erá otelier un nėmț. Prima ocupațiune ce aveam erá să me informez despre escursiunea mea proiectatá la Vladėsa și de aci peste munți pãná la Stãna de vale. Dar nu aveam pe nime cunoscut carele să-mi dee îndrumãrile de lipsá. Otelierul încă nu avea cunoșcință despre ținutul escursiunei mele. M'am informat că cine e preot în sat și mi s'a spus că e... dar îmi pare bine că i-am uitat numele, inse erá sėra tãrđiu; prin urmare legile de bunacuviință me opriau să-l vizitez, dar i trimit un bilet și-l rog să ostenėscá pãná la mine în otel, ca să-l consultez în cauza escursiunei mele. Speram că și decá nu va veni, dar me va pofti la el. Așept, așept, inse de giaba... Soseșce nóptea și eu ședeam ca pe spini. Pe urmá mi-am luat gãndul dela popa meu și aducėndu-mi aminte, că în Morlaca am cunoscut pe protopopul Anania Pop, mi-am propus a merge de-ocãmdatá numai pãná aci. A dōua đi dimineță am vėđuț pe popa meu preumblãndu-se pe stradá. Eu inse l'am lãsat în buná pace, nu i-am cerut nici un slat, cãci aveam deja programa hotãritá.

Cãtrá 10 ciasuri ajunsei la Morlaca, unde m'am dat jos și unde de și nu erá acasá dl protopop A. P., fui primit cu multá afabilitate de cãtrá fiul dsale și de cãtrá soția amabilá a acestuia. Spre marea mea bucurie mai aflai aici cunoșcințe pe damicelele Elena Filip din Oșorheiu și dșóra Leontina Pop din Cluș... În familia D. P. am avut o đi plãcutá.

De sėrá punėndu-mi dl Pop trãsura la dispoziție am mers la Secuieu, unde am petrecut pãná a dōua đi cãtrá amėđ la dl notar Ion Gal. A dōua đi am botanizat în giurul satului, őr dupá amėđ am pornit sus la munte la Vladėsa, spre care scop mi-am fost acordat un conducėtor din Secuieu, cu numele George, cu 2 cai, cu condiția să me trecá peste munți pãná la Stãna de vale.

Erá o đi frumoșá (21 iulie.) Provėđuț cu tóte cele trebuincióse de rėndul stomacului din partea amabilei dōmne Gal, am pornit pe valea Secuieului

in sus,  r dela un loc am inceput a e i la deal spre Rogos, un sat impr sciat c t ve i cu ochii, ca t te satele muntene ci, situat pe niște dealuri sterile ce se r dic  p n  la Vlad sa. Dar  i satul se estinde p n  sus la munte. Pozi ia acestui sat îmi reimprospet  satele româneșci din Bucovina  i Moldova a e ate printru văile  i la p lele Carpa ilor orientali.  i aci s nt casele impr sciate  i depărtate p n  la 1 kilometru de-olaltă. Numai c t locuitorii acestor sate se afl  in o stare materială mai bună dec t cei din Rogos, unde sărăcia pare a-  fi prins rădăcini afunde. Dar nici nu-i mirare. Hotarul reu  i steril cât abia se face ovăs, mun ii  i pădurile s nt domne ci. Alte isvore de venit n'au bie ii  meni dec t că scot lemne din pădurile domne ci plătite cu bani grei  i cu acestea negot z  cu trăsurile p n  pe la Baia-mare, Z lau etc., cu c stig ca vai de el, abia pot trăi din m n  in gură,  icala Rom nului. Cu c t me suiam mai sus la munte, cu at ta mi se deschidea prospecte mai interesante, cu at ta mi se l rgia orizontul. Lucirea sórelui incetase ori unde de pe orizont, când ajunserăm botanis nd la niște colibe a rogosanilor, un fel de mici st ne, cari v d nd că se apropie s ra, avură dragostea a ne invită să petrecem peste n pte la colibe lor, dar ne-am păzit calea la deal spre v rful muntelui; calea inse indată am pierdut-o prin pădure, norocul nostru căci terenul er  u or de străbătut  i când incepuse a se mestecă bine  iua cu n ptea — vorba Rom nului — eram la marginea deasupra pădurei, va să  ic  sub v rful Vladesei. Ajun i aci ne-am căutat un culcu  sub niște moli i ramuro i, unde George f c  un drag de foc cu n clad ca la munte. Nu apucasem a ne a ed  bine pentru odihna de n pte  i cerul se inor , care impregiurare me ingriji pentru  ilele următore, dar George me m ng i : »Nu te teme, dle! n'are să pl ie nici poim ne, că acei nori nu sînt de pl ie, căci ve i că vin dela res rit  i nu dela sfin it, numa norii dela sfin it aduc ploie.« George  ciea ac sta din pracs   i după ce am cugetat peste lucru i-am dat dreptate, pentru că numai ace ti nori s nt forma i de v nturile ce vin dela oceanul atlantic, cari v nturi s nt inc rcate cu aburi de apă primite dela suprafa a mărei, din cari se fac norii de pl ie. Ac sta este constatată prin studiile meteorologice. Norii ace tia dela vest nu vin neintrerupt, ci f c nd multe popasuri. A   ajung nd prin Francia  i  inuturile Renului, form z  pl ie, după aceea  r evapor z ,  r se fac nori  i vin p n  prin Alpi, aci  r pl u ; de aci evapor nd merg spre est...  i tot a   p n  ajung la noi. De acea este  icala in gura poporului, că v ntul dela sfin it aduce ploie, că dec  apune sórele in nor are să pl ie.

Dar profe ia lui Grigore, in care  i eu am cre ut s'a adevărit. In  ori de  i ne-am trezit  i cerul er  senin  i limpede ca apa de munte. Nu peste mult vedem rădicându-se falcnic un disc de foc, ce- i trimitea niște razi aurii tocma in culcu ul meu de n pte. Am privit cu multă plăcere acest fenomen fermec c tor, res rirea sórelui, carele de-odată incepuse a inveselei intr g  natura. Este anevoie a descrie impresiunile ce le sim e ce omul in o dimin t  frumo s  la munte, privind res ritul sórelui. Eu eram in elementul meu. Abia a teptam să es la v rf ca să-mi pot pa ce ochii in t te direc iunile in lung  i in lat.

 i  nc  inainte de 7 ciasuri eram tocmai pe v rf. Vlad sa este cel mai inalt munte din Carpa ii vestici ai Transilvaniei, dar in raport cu cealalt i mun i nu este inalt, abia are 1834 metri, prec nd Carpa ii nord-ostici (a Rodnei) au piscuri peste 2300 m.,  r cei sudici (a F g ra ului  i Sibiului) peste 2500 metri. O deosebire intre grupul de mun i a Vla-

desei  i cei ostici-sudici este  i acea, că Vlad sa este lipsită de acele stâncării pr p sti se printru cari numai caprele negre pot străbate spre a- i afl  adapost. Abia se vede ici c le c te o ruptură de Trachyt său Calcar primordial. Se in telege că cu c t este format din c ste mai pu in pe i e  i lipsite de st nci inalte  i pr p sti se, cu at ta este mai plăcut pentru p storime. Un inconvenient am aflat inse  i aci ca  i la mun ii Gutinului (la Baia-mare), acela că muntele gol merit pentru păşune este  i aci mai intreg acoperit cu Jnepeni, inc t pe multe locuri abia po i străbate.

După ce-am mai recoltat pu in  i am gustat din panoramele in adev r pitore ci, ce se deschid din t te p r ile, dar mai ales spre sud  i sud-vest in p r ile Bihorului, voiam să duc la indeplinire planul meu, adecă să trec peste mun i la St na de vale. Dar când c lea nu se p te. Bunul cetitor  i i va aduce aminte, cumc  programa mea er  statorită ca de pe Vlad sa să merg la St na de vale.  i tot cu acest g nd mi-am acordat  i pe conduc tor. Ajun i inse la v rf, intreb pe conduc tor că pe unde avem să mergem de aici, căci in mapa mea ce o aveam — o mapă vechie militară a Transilvaniei cu măsura 1288,000, am fost ajuns la grani a,  r mapele militare speciale edate de institutul geografic din Viena, ce comandasem, nu erau gata de prin aceste regiuni. George se uit  in t te p r ile lung  i pe urmă îmi raspunde: »Nu șciu bine, se p te c  pe colo.«  i i p te inchipui ori  i cine necasul meu la acest respuns, dar ce er  de făcut? Aud mai la vale clopotele dela o turmă de oi ce veniau la deal. Mai t r iu vedem pe un cioban pe care il rog să vie la deal. Intreb pe cioban, că pe unde putem trece de aci spre St na de vale. Ciobanul se uită lung când la mine, c nd la George; »N'am auzit de st na aceea.« Cuget, lucruri a   din depărtare nu va cunoșce, dar va ci lucruri mai deaprope. V d colo un munte  r  cu oi, in direc iunea sud-vestică, carele sta  i in charta mea »Muncei.« Il intreb ce munte e acela  i cine are acolo oi? »Se uită  i d nsul in acea parte, apoi îmi raspunde »nu șciu dle! — După ce m'am informat, că nici al i ciobani nu-mi vor da deslu irile de lipsă, ce er  de făcut? Ne scoborim la vale prin pădure cu mare greutate, p n  ce am ajuns in o cale pe care scoteau rogosenii lemne. A cerc  o c l torie prin locuri muntose necunosute, fără conduc tor, fără charte, este o incercare cam riscat   i lucru insemnat, timp pierdut, carele îmi er  mai scump! N'aveam ce face dec t să abdic dela g ndul de a trece prin mun i la St na de vale,  i me hot rii a me rent rce. Eram reu dispus, inse ajung nd la o st nc  de calcar primordial, spre sud dela v rf, unde putui face o recoltă frumo s , mi-am pierdut dispo i ia rea,  i am putut să me rentore deplin recompensat cu recolta ce am făcut. După ce am pausat mai bine de un cias la o f nt n  minunată cu apă rece de munte, am pornit la vale pe altă cale, care ne-a dus pe lângă biserica, şcóla şi casa parochială sărmane t te ca  i sătenii.

Dr. A. P. Alexi.

Cugetări.

Omul care a trăit mai mult, nu este acela care numără mai mul i ani, ci acela care a sim it mai mult in vieța.

J. J. Rousseau.

*

Gre elile din tinere e, sburd lniciile dela doue eci ani, devin vicii când s nt repetate la patru eci ani.

Dna d'Epiny.

SCLAVA.

Bibliografiă.

— »Versuri« de Lucreția Suciū. — Sibiu 1889. —

Pe la începutul anului acestuia, publicul românesc a fost surprins cu un nou volum de poezii, eșite din pēna plăcutei scriitoare Lucreția Suciū și dedicate domnului Ioan Slavici, eminentului nostru novelist. Broșurica, elegant tipărită în institutul tipografic din Sibiu, are 67 pagini, cari cuprind 53 poezii. Afară de vre-o 6—7, — apărute în »Familia« — poeziile acestea sânt inedite.

Vorbind de astă-dată de poeziile dșorei Lucreția Subiu, nu voim să facem un studiu critic aprofundat, cercând cu sirguintă nu cumva vre-o silabă e reu intonată, seu un vers e mai lung ca celalalt cu un picior, — de cari chiar să cercăm n'am află în aceste poezii, — ci ne mărginim cu permisiunea stimatei redacții, a atrage atenția publicului românesc asupra lor.

Pe pagina primă, ca și un fel de prevorbire, autōra ne spune în 12 șire ce sânt versurile ei.

Sânt lacrimile inimii,
Sânt versurile tōte,
Ce-mi năvălesc când inima
De doruri nu mai pōte.

Ēr taina lor e un trecut
De visuri prăpădite,
Un vălmășag de suferinți
Și de nădejdi sfērșite.

In vers trăeșce umbra lor
Și ce-mi rămāne mie?
Viēta fără de 'nșeles
Și inima pustie

Auđiți, sânt »lacrimile inimii«! și decā sânt »lacrimile inimii«, care dintre noi iubiți cetitori nu șcie cât de mult ne plac noue aceste lacrimi, cât de mult ne plac ele mai vērtoș, nēvălind »când inima de doruri nu mai pōte«?! și-s grele dorurile inimei, și-s torturātōre, dar cu tōte acestea noi iubim acēsta bōlă, ne place a ascultā suferințele ce le causēzā ea, dar mai cu samā când cel ce ne povesteșce aceste suferințe e o femeie. O femeie đic, căci toldēuna gingășia cu care ne povesteșce, dulcēta cu care spune ea dorințele și simțemintele sale, mai adaugēnd la acēsta, că ea le mai șcie turnā și în formā potrivită, oh atunci, atunci le-ai tot ascultā. Și mie imi pare nu șciū cum, că toldēuna mi-au mai plăcut versurile în materie de iubire celea scrise de o femeie, decāt celea scrise de un bărbat.

Sā vorbim de noi de exemplu: Cine n'a simțit deosebirea mare ce există între Matilda Poni și d. e. Carol Scrob, ambii buni scriitori în materie de iubire. E mare deosebirea acēsta aieva.

Delicateța, frageđimea și sinceritatea în espunere, e proprie a femeii; a bărbatului is cānturile resboinice, baladele, epopeele etc.

Dar acum sā ne întōrcem la Lucreția Suciū!

Domnul George Bogdan-Duicā, tinerul critic ce a luat în »zellemea« — pōte mai mult decāt se cădea, — literatura nōstrā de aci, de dincōce de munți și în specie literatura poeticā, vorbind de Lucreția Suciū, o numerā între poeții adevērați. Scrie în spirit Eminescian — imi aduc aminte, că đicea dēnsul — dar cu tōte acestea, ea nu-l imitezā pānā la plagiare, dupā cum face tōtā cēta cealaltā de scriitori și scriitōrași.

Și într'adevēr așā e! Spiritul și modul de esprimare ce-l întrebuintā marele nostru poet Eminescu, a cuprins de-odatā tōtā literatura nōstrā. Și în tim-

pul din urmă scriitōrii de aci — ca sā nu đic nimic de cei de dincolo, — începurā a-și însuși mult puțin din acest spirit, unii intr'atāta încāt îi copleșise cu deseversire, se perdurā în el; alții, — și între aceștia se numerā cu dreptul și dșōra Lucreția Suciū, — pe lângā tot spiritul acesta, ș-a păstrat individualitatea sa, noi o cunōșcem cu tōte acestea în versurile sale.

Sā citām spre esemplu o poesie, care mai mult ne aminteșce pe Eminescu:

Aș vrē, când mor, sā me 'ngropați
In codrul verde și 'nflorit;
In liniștea și 'n umbra lui
De-atātea ori am odihnit.

Și 'n loc de perinā la cap
Sā-mi puneți crengi cu flori de-arin,
Dumbravnici verđi și lăcirmiori,
Sā-mi fie somnul dulce lin. etc.

(»Dor.« 22)

Și cu tōte acestea comparāndu-o cu vre-o variantā a poeziei lui Eminescu, ori și cine se va convinge, că între aceste doue se aflā totuș mare deosebire. Și vorbind acum de poezia »Dor« a dșorei Lucreția Suciū, nu pot sā nu-i atrag atențiunea, că mie mi se pare, că strofa ultimā ar fi fost mai cu efect decā s'ar fi publicat și în colecțiunea de față așā dupā cum s'a publicat mai întēiu.

»Vor picurā toți stropii reci
Și 'n inimā se vor opri,
Dōr dragostea se va reci
Și pacea fi-va 'n pept pe veci.«

s'a tipărit acum în »Versurile« dsale, pe când mai întēiu strofa asta erā astfel:

»Incāt pētrunde-or stropii reci
La inimā se vor opri,
Atunci dōr dragostea din ea
Ah! dōr atuncia va peri.«

și asta din cauza, că prin indreptarea ce s'au făcut, — și e de însemnat, că în tōte poeziile apărute mai înainte, s'au făcut bune indreptări, — rima s'a schimbat și esclamațiunea:

»Atunci dōr dragostea din ea,
Ah dōr atuncia va peri!«

așā de pateticā, prin noua modificare ș-a perdut din efect.

Autora »Versurilor« — fie-ne permis a đice, are o plăcere deosebitā cātrā ochii albaștri. Și sper că nu greșesc când susțin, că cea mai frumoșā dintre »versurile« dsale e »Ochi albaștri.« Și așā de frumoșā e poezia asta, și simțemintele is descrise cu o pēnā așā de bunā, încāt cetind șir de șir cetitorului atent i se va părē, că vede perēndāndu-se pe dinaintea ochilor sei »plăcerea cerēscā« și cu »dulcea trică« și ēnsuș va simți o dragoste nāscēndu-se în inima sa față de ei și va fi silit a esclama cu dșōra Lucreția Suciū:

»Ah fără margini ve iubesc
Și voi nu șciți nimicā!

Dar sā lāsām sā urmeze acēstā poesie.

Dulci ochi albaștri, cer senin
Și plin de dulci misterii,
Isvōre de plăceri cereșci,
Isvōrele durerii.

La đi me urmăriți mereu,
Ēr nōptea n'am odihmā,

Pururea înainte-mi stați
Și doru-mi nu s'alină.

Nu-i chip de lângă voi s'alung
Gândirea turburată?
Cărbune negru-i inima,
Tălhari, ați ars-o totă.

Și totuș, decă me priviți,
Simțesc o dulce frică,
Ah, fără margini ve iubesc
Și voi nu știți nimică.

Și acum nu pot să trec mai departe prin ver-surile dșorei Lucreția Suciuc, ca să nu me opresc la pag. 6. la »Inteia vorbă« in care poeta spune cum iubitul i-a șoptit in ureche un cuvânt așa de dulce, așa de magic, care i-a ramas in ureche acum de multă vreme și care in continuu îi sună, așa încât ea adese se înșelă :

»De oglinda 'n mâni o prind,
Să vîd nu-mi ești tu la spate
S'o repeți, să te surprind «

Totă atențiunea merită mai departe și frumoșa »Poveste« (30), »Așteptând« (53), »Ingrijată« (56), »La noi acasă« (66) etc. etc.

Și sfîrșind, nu putem a nu ne mîngăia cu speranța, că am făcut o faptă bună recomandând cu plăcere aceste »Versuri« ale dșorei Lucreția Suciuc, care de și nu pune mare pond pe aceea de plac lui meu s'eu nu

„Placă lumii s'eu nu-i placă,
Pentru tine eu le fac“,

dice d'nsa la pag. 66. cătră iubitul seu, totuș vor procură de bună s'ema câteva ore de mulțămire și îndestulare pentru cei ce le vor ceti.

Aurel.

Cele trei daruri nimerite.

Povestea ce ve voi spune, cititorilor, e cam veche, căci e din timpul când Isus Hristos umblă pe pământ.

Intr'o n'opte intunec'osă și vijeli'osă, nu-mi aduc aminte din ce an și lună, Isus și cei doi spredece ucenici ai sei se arătară intr'un sat și traseră la un han, ce eră pe marginea drumului.

Hangiul se grăbi să le eșă înainte, d'icându-le :

— Bine ați venit, creștinilor.

Atunci Sf. Petru îi d'ise :

— S'ntem omeni s'araci și n'avem cu ce să ve plătim o odaie să dormim ; dar, decă vrei să fii atât de bun, lasă-ne in grajd, ne vom culcă pe pae și nu-ți vom face nici o srticăciune.

Hangiul, politicoș, le arătă să ședă :

Apoi le d'ise :

— Așteptați, merg să v'aduc de m'ncare și pe urmă veți merge să ve odihniți, in odaia ce ve voi pregăti.

Isus, impreună cu ai sei, fu tratat bine de bunul hangiu și a doua d'i, dimin'etă, când se gătiau de plecare, Sf. Petru chemând afară pe hangiu, îi d'ise la ureche :

— Veți pe acela care șade in mijlocul camarărilor mei ? este Isus Hristos ; du-te la el și r'ogă-l să-ți d'aruiescă m'ntuirea sufletului ; căci drept să-ți spun, este un om cu inimă bună și milostivă.

Hangiul sgăi ochii, neput'nd să credă că găzduise pe fiul lui Dumneșeu, in s'arac'aciosul seu han

și, fără a perde vremea, deschise ușa și se năpusti in odaie imbr'ncind, in dreapta și in st'anga, pe ucenicii cari erau grupați in giurul lui Isus și căd'nd la pic'ioarele M'ntuitorului, făcea la cruci și m'ntanii de îi p'ârtau șalele.

— Ce vrei ? îl intrebă Isus cu bl'ndețe.

— D'omne, d'ise hangiul, vreau să te rog de ceva. Am in gr'adină un m'ër, care face niște mere minunate ; dar nu e chip să gust din ele, căci mi le fură.

»Fă minunea ca cel ce se va atinge de pom, să se lipescă și să nu p'otă sc'apă p'ână ce nu-l voi deslipi eu.

— Implinescă-ți-se ruga, d'ise Isus.

Hangiul mulțumit eși afară și găsi pe sf. Petru care-l așteptă.

— Ei, ce ai făcut ? îi d'ise acesta

— I-am d'is ca să facă minunea, ca ori cine se va duce să-mi fure mere din pomul ce am in gr'adină, să se lipescă de el.

— Prostule, îi d'ise sf. Petru, du-te și care-i ceea ce ți-am spus.

Hangiul alergă erăși in odaie și incep' să facă la cruci și inchinăciuni, de te prindea amețela.

— Ce vrei ? îl intrebă erăși Isus.

— Ȃncă o rugă. D'omne.

»Când joc cărți, totdeuna perd. Fă minunea că cu ori cine voi jucă, să câștig intod'auna.

— Fie, d'ise Isus.

Hangiul eși afară, nebun de bucurie. Când îl v'ed' sf. Petre atât de bucurat, îl intrebă :

— Ei, ți-a dat-o ?

— Ași, nici nu i-am spus ; l'am rugat numai că atunci când joc in cărți, să câștig in totd'auna.

— Bre omule, îi d'ise sf. Petru, du-te și cere-i să-ți dea m'ntuirea sufletului.

Hangiul n'ăvăli erăș in odaie unde eră Isus, făc'nd la cruci și la m'ntanii.

— Ce mai vrei ? îl intrebă Isus.

— D'omne, d'ise hangiul, de astă-dată m'ntuirea sufletului.

Isus, binecuv'ntându-l, plecă cu ai sei.

Trecură doi ani, când intr'o n'opte arhanghelul Gavriil veni să ia sufletul hangiului, dar acest din urmă se opuse și propuse 'ngerului, să-l mai lase să trăiescă. 'ngerul nu voiă cu nici un preț ; atunci hangiul îi d'ise :

— Du-te și adu-mi un m'ër din pomul ăla și pe urmă s'nt al teu.

'ngerul abiă atinse pomul și se lipi de el. Incep' să se sbată, strig'nd.

— Așă te vreau, cumetre, îi d'ise hangiul, ori me vei lasă să trăesc 'ncă, ori te las lipit de m'ër.

Arhanghelul v'ed'nd că nu eră de glumit, îi făgădui să-l mai lase să trăescă.

Trecuse termenul și arhanghelul veni erăș.

— Ei, acum nu me urnesc din loc, d'ise 'ngerul.

Hangiul de astă-dată urmă pe 'nger in cer și trec'nd prin iad, spre a se duce in rai, v'ed'nd acolo frați, surori, p'arinti, n'aturi de ale sale, in număr de vr'o doispredece.

— Unde s'ntem aici ? intrebă hangiul.

— In iad, respuse 'ngerul.

— Și pe mine unde me duci ?

— In rai.

— Dar cine stăp'neșce acest haos, ce se numeșce iad ?

— Satana cel mare.

— Pot să vorbesc cu el ?

— Cum nu !

Și se îndreptară spre dânsul.

— Ia ascultă, cumetre, ăise hangiul cătră Satana. Eu am la tine douespredede persoane, nêmurile de ale mele, hai să jucăm în cărți și, decă vei câștigă, me iai și pe mine; ăr de voi câștigă eu, îți iau pe toți ai mei dela tine.

Se puseră să jôce și hangiul câștigă.

Satana îi dădu nêmurile și plecară cu ângerul spre raiu.

Ajunseră și ângerul bătù la pòrta cea mare.

— Cine-i? întrebă sf. Petru.

— Eu, respunse ângerul.

— D'apoi bine, eu te-am trimis să-mi aduci unu și tu-mi aduci treispredede.

Atunci hangiul, luând cuvântul, ăise :

— Hei! nu mai face gură, cumetre, ci fă bine de deschide mai degrabă, că atunci când ați venit voi la mine cu cârdul, eu n'am ăis nici »cârc.«

Și astfel cele trei daruri fură prețioșe hangiului.

Th. Th.

Carmen Sylva în Academia Română.

Duminea trecută, la 25 martie (6 aprilie), Academia Română din București a avut o mare serbătoare. I s'a făcut onôrea, de care pân' acuma nici o Academie n'a avut parte. Regina țerei, cunoscută în literatură și 'n totă lumea cultă sub numele de Carmen Sylva, a venit acolo ș-a cetit ênsaș în ședință publică solemnă o lucrare poetică a sa.

Âncă în ședința de vineri, dl secretar general D. A. Sturdza a comunicat, că regina Elisabeta doreșce să ia parte la o ședință a Academiei și anume duminea sêra, spre a ceti acolo o compunere poetică a sa, exprimându-și totodată și acea dorință, ca dl Tocilescu, noul membru, să citescă unele părți din memoriul seu despre Zilot Românul, despre care tinerul academician relatase foarte interesant în ședința publică din mercuria precedentă.

Acestia comunicațiune stêrni o prê plăcută surprindere generală. Distingțiunea ce i se anunță Academiei încălđi tôte inimele și o legitimă mândrie se reflectă pe tôte fețele.

Se știe, că augusta regină-poetă a României a făcut în palatul seu un cuib al muselor, unde toți aceia sânt bineveniți cari se ocupă cu literatura și artele. Nu trece prin București nici un om de litere și artist străin de valôre, care să nu ducă din palatul regal suvenirile cele mai gingașe cu care l'a fermecat Carmen Sylva. În salónele sale regina adună damele din societatea bucureșcănă, cântă cu ele din pian, lucréză împreună și le citeșce lucrările musei sale abundante. Afabilitatea și amabilitatea sa cuceșce lumea tótă.

Dar tôte aceste se 'ntêmplă acasă, decă-i permis să ăicem: în familie. Cine ar fi cutezat să și cugete, ca o regină să-și părăsescă palatul, să vie în arena publică și să-și citescă lucrarea în auzul mulțimei? Unde s'a mai pomenit un asemenea fapt?

Carmen Sylva avea să fie prima regină, care aduce acest omagiu literaturii; ăr Academia Română, primul areopag literar, unde o regină se aședă la mēsa de cetit, spre a da lectură lucrării sale. Êtă motivul legitim al mândriei ce însufleți pe membri Academiei.

Ținerea ședinței solemne, la dorința reginei, se ficsă pe duminecă sêra la 8½ ore în sala senatului, căci sala Academiei eră prê nencăpêtre pentru astfel de ocașiune.

Șcierea acēsta, comunicată a doua ăi și prin ăiare, se respândi prin tot orașul mare și produse pretotidene uimire, bucurie și fală.

Când apoi sosi terminul ficsat, sala senatului eră indesuită d'o lume alēsă. Miniștri, ofișieri înnalți, senatori, deputați, bărbați de litere, profesori, artiști cu soțiile și familiile lor, tot ce capitala București

are ca cremă inteligentă a ținut să se repesinte la acēsta serbătoare ne mai pomenită. Cele doue bănci dinainte erau rezervate membrilor academici; dar în curênd galanteria le oferì damelor și numai câțiva academiciani mai bêtrâni remaseră în locurile rezervate, ăr ceialalți se resfirară printre ascultători, pe unde putură să-și capete un locșor.

Curtea regală sosi precis. Înteu intră regina, apoi regele și 'n urmă moștenitorul tronului. Regina portă o toaletă nêgră de mătasă cu dantele, pe cap o diademă regală, cu vël lung negru de dantele, la gât un colier de briliante, talia prinsă c'un ac de briliante. Pêru-i începênd a se albî, formă o cadră interesantă obrăjilor rumeni. Ochii-i espresivi luciau vesel de sub niște ochilari în aur. Fața-i suridea foarte afabil în tôte părțile.

Regele, plin de sănătate, vesel și cu pași elastici, urmă reginei prin ambitul ângust ce ducea la mēsa academică.

Moștenitorul tronului, principele Ferdinand, face impresiunea cea mai plăcută. Tiner, voinic și frumos, pôte ușor să captiveze ori ce inimă. ăr graiul românesc cu care se adreséză cătră cunoscuți, frapéză pe toți.

Ocupându-și toți trei locul la mēsa presidială: regina în mijloc, regele de-a drêpta și moștenitorul de-a stânga, regele ca president onorar al Academiei deschise ședința cu glas sonôr, exprimându-și bucuria că Academia Română 'n ajunul serbărei sale jubulare de 25 ani, este prima Academie în care regina vine să citescă lucrarea sa înainte publicului. Aplause vițorôse acoperiră aceste cuvinte, după cari regele dete cuvântul reginei.

Și atunci, în mijlocul unei tăceri adânci, augusta scriitóre, Carmen Sylva cea admirată de lumea tótă, încep să citescă »o poveste«, frumôsă și gingașă, poetică și adâncă, întocmai cum sânt tôte lucrările sale.

Introducerea poveștei e de o frumusețe sublimă. Un entusiasm nemărginit cuprinse tot auditorul, când a ăis, că glasul femeii nicăiri nu sună mai dulce și mai frumos, ca la vatra ei, — și că Dumneșeu i-a întins și mărit vatra, căci »prê dulcea mea țeră, cu cetele ei mândre de copii, cu toți Românii într'ênsa, nu e pentru mine o vatră mare și scumpă? Decă m'am hotărit deci a vorbi, o fac, fiind că sânt la vatra mea, în mijlocul copiilor mei!«

Efectul acestor cuvinte nu se pôte descrie. Un torent de aplause cutrieră sala, căci n'a remas nici o inimă care să nu tresalte de-o bucurie ferescă și nici un ochiu care să nu verse lacrimi de cêricire.

Nu vom analisă noua lucrare a poetei auguste, ci grăbim s'o punem în fruntea acestui numer sub ochii cetitorilor noștri, să o citescă ênșii-și, s'o citescă și s'o recitescă, cum se studieză operele de valôre mare.

Sub impresiunea farmecului ce a cuprins pe toți cerù apoi cuvântul dl secretar general D. A. Sturdza și mulțami, intrerupt la fiecare frasă de alpause frenetice, în numele Academiei pentru marea onôre

ce i s'a făcut prin faptul, că Academia Română, de și una din cele mai tinere, a fost prima în care o regină a venit să citească lucrarea sa . . .

În urmă s'a dat cuvântul dlui Tocilescu, care a vorbit despre cronicarul Zilot Românul și despre o descoperire epigrafică din Dobruția . . .

Și multă vreme, după ce regina nu mai citia, publicul par că o tot audia și admiră talentul, graiul néoș românesc, versul dulce și môle, pronunțarea corectă, indeletnicirea ușoră și plină de colori cu care își interpretă povestea prin care regina-poetă torcea un fir lung și subțire din care ascultătorul bine gânditor va pute țese o pânză trainică și frumoasă.*

Ascultându-o, ne-am țesut și noi o »pânză trainică,« o suveniră vecinică ce nu ni se va mai șterge din memorie; o impresiune care ne spune, că Academia noastră poate să scrie cu litere de aur acesta și în Analele sale.

Dar ne-am țesut și o »pânză frumoasă.« Această pânză ne infătoșează viitorul strălucit al literaturii române. În fruntea ei stă Carmen Sylva, regina României; în giurul ei bărbații noștri de litere, oameni încărungați și tineri începători; dând de-o potrivă taturora sprigin, ajutor, incurajare . . .

Iosif Vulcan.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1890. —

II.

În ședința din 12/24 martie, la care a sosit și dl Babeș, P. SSA episcopul Melchisedec prezintă traduceri făcute în urma însărcinării Academiei de pe cinci documente slavone dăruite în anul trecut de dl deputat V. Pleșoian.

Dl N. Quintescu dă cetire raportului comisiei însărcinate cu certarea lucrărilor făcute în anul trecut. În urma unor observațiuni făcute de dnii Gr. Cobălcescu și Gr. Stefanescu și după esplicările date de dl raportor, Academia ia act de cuprinsul raportului.

La ordinea zilei fiind completarea comisiei însărcinate cu cercetarea cărților prezentate la concursul premiului Asociațiunii craiovene, se alege membru în această comisiune dl V. A. Urrechia.

*

În ședința din 13/25 martie, dl președinte comunică Academiei, că a primit înștiințare dela dl membru A. Roman, că nu va pute lua parte la lucrările Academiei, suferind de o bolă de ochi.

Se prezintă din partea dlui dr. Victor Babeș publicațiunile sale: »Studii asupra filtrelor de nisip și a apeductului dela Bicu« și »Studii asupra hemoglobinuriei bacteriene a bouului.«

Dl D. Sturdza prezintă din partea princesei Mina Stirbeiu Biblia în traducere germană făcută de Luther tipărită la Frankfort am Main la 1588.

*

În ședința din 14/26 martie, dl membru corespondent și bibliotecar Bian prezintă două manuscrise vechi dăruite Academiei și anume:

Ciaslovul tradus din limba slavonă în cea română și scris la 1669 de Popa Florea locuitor în Criștelic (Transilvania.) Începutul și sfârșitul manuscrisului sunt perdute. Este dăruit de preotul Grigorie Crăciunaș din satul Ciubanca din Transilvania.

Evangeliiile sunt scrise pe pergament în limba slavonă. Începutul, sfârșitul, precum și foi intermediare, sunt perdute. În volum se află două notițe posteri-

ore scrierii textului: una dela anul 7121 (1613) în zilele lui Ștefan Tomșa Domnul Moldovei; cealaltă notiță dela anul 1673 (7182) novembre 4 scrisă de diaconul Ursu din Suceva, spune că acesta evanghelie a rescumpărat-o Popa Vasilie dela Suceva dela niște leși cu 16 lei bătuți »când au venit leșii în Suceva, când au bătut leșii tabăra cea turcăscă la Hotin, în zilele lui Ștefan voevod din Petreiceico, când au venit 12 hatmani leșești în țară și au adus pe Constantin vodă la Suceva să-l pue Domn în Țara Muntenescă.«

Acest manuscris îl dăruiește preotul Zacharie Pop din comuna Hurmezu în Transilvania.

*

În ședința din 15/27 martie dl președinte comunică, că a primit înștiințare dela dl prefect al Palatului, că regele și principele Ferdinand vor binevoi a asista la ședința Academiei vineri 16 ale curente.

Dl N. Ionescu propune, ca Academia să profite de ocaziunea aceasta, conferind principelui Ferdinand titlul de membru onorar. Academia primește propunerea dlui N. Ionescu. Dl președinte proclamă pe principele Ferdinand de membru onorar.

Dl P. Poni prezintă din partea dlui D. Negrean cinci publicațiuni asupra unor cestiuni din științele fizice.

*

Ședința din 16/28 martie se ține sub presiunea regelui, fiind preșinți regina și principele Ferdinand.

Dl președinte M. Kogălnicean salută pe regele și regina, regele răspunde și terminând dă cuvântul principelui Ferdinand, care adresază Academiei un discurs. Tote aceste s'au publicat în numărul trecut al foii noastre, sub titlul »Visită regală în Academia Română.«

Aprobându-se procesul verbal, regele dă cuvântul P. I. Sale episcop Melchisedec spre a ceti memoriul despre luptele bisericii ortodoxe cu protestantismul și în special cu calvinistii din Transilvania în secolul XVII și despre sinodele ținute în Moldova la 1641 și 1645. Înainte de a ceti acest memoriu, PSSa face o espunere introductivă.

Apoi regele dă cuvântul dlui B. P. Hașdeu, care citește o dare de sémă despre »Etymologicum Magnum Romaniae«, apoi cuvintele: aromesc, Asan I, Asan II, și asfințesc.

Regele dă apoi cuvântul dlui dr. I. Felix, care citește memoriul seu despre »Igiene la esposițiunea universală dela Paris din anul 1889.«

*

În ședința din 17/29 martie, se dă cetire procesului verbal al secțiunii istorice pentru ședința dela 8 martie, prin care se propune a se publica în Anale memoriul P. SS. episcop Melchisedec, despre »lupta bisericicii ortodoxe cu protestantismul și despre sinodele ținute în Moldova la 1641 și 1645.« Propunerea se aprobă.

Se decide asemenea a se publica în Anale memoriul dlui dr. Felix despre »Igiene la esposițiunea din Paris la anul 1889.«

Dl dr. D. Brândza prezintă din partea dlui dr. Gr. Romnicean două publicațiuni științifice.

Dl G. Barițiu cere a fi înlocuit în comisiunea financiară. Demisiunea dlui Barițiu se primește și se alege în locul dsale dl V. Babeș.

Dl D. Sturdza amintește Academiei, că în anul viitor se implinesc 25 de ani dela urcarea pe tronul României a regelui Carol I. Tote instituțiunile din țară vor serbă această aniversare și Academia va lua și dënșa parte la acele serbări. Propune deci ca să se ia dispozițiuni de acum pentru represintarea instituțiunii noastre.

Dl Hașdău observă, că tot în anul viitor se implinesc 25 de ani dela fundarea Academiei; astfel serbarea acestor două aniversări coincidând, se unește cu propunerea dlui Sturdza de a se luă de acum dispozițiuni în această privință.

Se decide a se însărcină o comisiune compusă din președintele Academiei, secretarul general și câte un membru din fiecare secțiune, ca să formuleze o propunere spre acest scop.

Dl A. Papadopol-Calimach dă cetire unui raport al comisiunii însărcinate cu studiarea uestiunei de a se interveni pe lângă guvern ca să se represinte prin picturi murale în biserica Trei-Ierarchi dela Iași sinodul dela 1641 și Adunarea obștească pentru desrobirea țeranilor dela anul 1749.

După o discuțiune mai lungă, la care iau parte dnii D. Sturdza, Al. Papadopol-Calimach, P. SS. ep. Melchisedec, N. Ionescu, N. Kogălnicean, B. P. Hașdău, Cobălcescu, se pune la vot propunerea de a se face două tablouri, cari să represinte cele două sinode. Propunerea se primește cu unanimitate. Se pune la vot facerea tabloului care să represinte aducerea mōștelor sfintei Paraschiva. Se primește cu majoritate. Se primește de asemenea cu majoritate propunerea de a se represintă printr'un tablou adunarea dela 1749.

Dl D. Sturdza citește scrisoarea primită dela dl membru corespondent D. Onciul, care trimite în copie 20 scrisori din corespondența lui Grigorie Ghica vodă cu generalul Barco, cu regele Frideric II și ministrul Finckenstein, spre a se adauge la colecțiunea Hurmuzachi, scrisori pe cari dsa le-a decopiat după original din arhivele din Viena și Berlin.

In ședința din 19/31 martie, din care începând ia parte și redactorul foii noastre în calitate de membru corespondent, dl secretar general D. Sturdza prezintă din partea dlui profesor C. Erbicean publicațiunea sa: »Cronicarii greci cari au scris despre Români în epoca Ianariotă.«

Dl N. Kretzulescu prezintă pentru biblioteca Academiei două documente grecești însoțite de traducerea românească: unul este »Trista și nențrocita situație a țerei românești descrisă de comitetul boerilor români intruniți la Brașov în timpul emigrațiunei din 1821—1822«; cealaltă cuprinde dorințele de îmbunătățirea stării țerei românești exprimate de comitetul boerilor români ce se întocmise la Brașov în timpul emigrațiunii pe la 1821—22.«

Se decide a se ține ședință publică mercuri la 21 martie, în care vor ceti dl N. Kretzulescu despre cele două documente dela 1821—1822 și dl Gr. G. Tocilescu despre cronicarul Zilot Românul.

Se decide ca cei trei secretari de secțiune împreună cu dl președinte și secretar general să formuleze o propunere pentru programul după care Academia va luă parte la serbarea iubileului de 25 ani dela urcarea pe tron a regelui Carol I și dela fundarea Academiei.

In ședința din 20 martie (1 aprilie) dl secretar general prezintă din partea dlui membru corespondent dr. D. Onciul: »Zur Geschichte der Rumänen in Marmarosch.«

Se citește procesul verbal al secțiunii istorice pentru ședința din 19 martie, prin care se propune a se alege membri corespondenți în acea secțiune dnii C. Erbicean profesor la facultatea de teologie din București; dr. Emil Katuzniacki profesor de limba și filologia slavă la universitatea din Cernăuți și C. T. Odhner directorul arhivelor regale din Stockholm.

Punându-se la vot alegerea propusă, se obține

următorul rezultat: dl C. Erbicean 17 bile albe pentru și 3 negre contra; dl dr. E. Katuzniacki 17 bile albe pentru și 2 negre contra; dl C. T. Odhner 17 bile albe pentru și 2 negre contra. Dl președinte îi proclamă de membri corespondenți pentru secțiunea istorică.

Se citește procesul verbal al secțiunii științifice pentru ședința dela 20 martie, prin care se propune a se alege membri corespondenți pentru acea secțiune dnii dr. Gr. Rômnicean, dr. G. Asaki și dr. N. Kalender, profesori la facultatea de medicină din București.

Punându-se la vot alegerea propusă, se obține următorul rezultat: dl dr. Gr. Rômnicean 16 bile albe pentru, 4 negre contra; dl dr. G. Asaki 17 bile albe pentru, 3 negre contra; dl dr. N. Kalender 17 bile albe pentru, 3 negre contra. Se proclamă.

Scrisore din Bucovina.

— Debutul artistei Kolá (Costin) pe scena din Cernăuți. —

De 7 zile este Cernăuțul în mare agitare artistică. De 7 zile nu se vorbește în orașul nostru, de altminterlea foarte tăcut și apatic la cele bune și cele rele, decât de artista dela teatrul de curte (Hofburgtheater) din Viena, de domnișora Adriana de Kolá, care după mai mulți ani de absență din Bucovina, a venit în țera sa natală să delecteze publicul cu arta sa dramatică.

Toți se uitau și se întrebau, cine să fie domnișora de Kolá, care cu atâta succes a jucat pe scenele din Germania și Viena. Pote ea să fie o bucovineană? Și cine-i? Uimirea a fost mare, când s'a adevărit, că domnișora Adriana de Kolá este fiica decedatului maior (Georgie cavalier de Costin, odraslă ce se trage din familia vechilor cronicari moldoveni Costini și care familie face parte și acū din aristocrația română bucovineană. Ca copilă petrecea dumniasa în Bucovina și apoi împinsă fiind de talentul seu dramatic, părăsi Bucovina în contra voei familiei și îmbrățișă cariera de artistă. După absolvirea conservatorului dramatic din Viena fu angajată la teatrul de curte din Wiesbaden, unde din considerări familiare adoptă numele de Kolá. Aci jucă cu cel mai mare succes șase ani, când fu angajată la teatrul de curte din Viena, unde jōcă cu cel mai mare succes, necunoscută de publicul român din cauza modestiei ei mari. Tocmai publicului cernăuțan a fost dat de a desvêli vêlul necunoștinței al acestui mare talent dramatic și a-l introduce și între Români, unde-i originea și renumele ei de familie.

Domnișora de Kolá (Costin) este o înfățișare elegantă, cu o față curat românească vechiă, încât privitorul trebuie să fie încântat de înfățișarea-i simpatice. Ea și a fost în totă vremea petrecerii sale obiectul admirării și devotamentului aristocrației române, a căreia parte face, cum și a publicului fără destingere de nație și religie.

In Cernăuți a dat domnișora de Kolá (Costin) 6 represintății, în cari a dovedit talentul seu mare dramatic, ce-l posedă.

Este mare controversă între dramaturgi, că ce să facă artistul adevărat la crearea rolurilor, ori să se identifice el cu reprezentantul prin dominațiunea rolei, creându-și poziția sa în rolă prin așa numita intuițiune seuă să stee în fiecare moment deasupra rolei sale dominându-o și contopindu-se cu ea. Domnișora de Kolá (Costin) este acea artistă, care dominază rolurile sale, stând de-asupra ei și ese înaintea publicului cu gata. Asta am putut observă în toate rolurile

ei. Mai admirabilă a fost ea ca »Maria Stuart.« Imposantă a fost ca regină și mai admirabilă în scena-i cu Mortimer, unde-i declară el amorul său și unde deșteptându-se în regina femeia, ea se apără contra amorului; în cea cu regina Elisabeta, unde ajunsese culmea sa artistică prin înfățișarea sentimentelor: umilire și superbă, răbdare și mânie, ură și dispreț, și în scena finală, în care sguode o durere fără sfârșit, ce impresionază pe privitori.

Eminentă și imposantă a fost dșora Kolă în rolul ei ca Deborah în piesa lui Mosenthal. Această Deborah este o ființă foarte pătimașă și în vocabular de fraze góle basate pe persecuții seculare și pe credințe vechi religioase reu înțelese, din cari e greu a crea un rol. Dșora a fost fenomenală în sceuele, în care respică durerea sa amară asupra lui Iosif, care a înșelat-o, în scena-i lângă biserică și în scena cu Iosif, tatăl și mama lui naintea casei lor, ce se mări în scena de blăstem prin posomorita-i dispozițiune și durerea nedescriptibilă.

Ca »Alesandra« din piesa lui Richard Voss ajunsese dșora Kolă culminațiunea sa printr'o înfățișare sguduitore.

Ca Gilbert în piesa »Frou-Frou« a lui Meilhac și Halevy ne înfătoșă ea un caracter foarte energic și esaltat până la extrem, unde invinse la sfârșit și pe cel mai indolent privitor prin realismul artistic al înfățișării.

În piesa lui Ohnet jucă pe Claire dela Bealieu, unde ne înfătoșă aristocrata superbă și vehementă, care într'un moment slab se logodește cu proprietarul casei, în urmă inse îl respinge, unde are disprețul cel mai mare pentru el. În urmă o vedem că nu mai e aceea superbă fiică aristocrată, ci femeia, ce-și iubește pe bărbatul său și se resbate să-l povadă numai decât, și care plină de recunoșcere dice: »eu voi fi fericită.«

Tot publicul a fost încântat de talentul artistic al domnișorei Kolă, care a oferit lui atâtea momente frumoșe. În jocul domnișorei Kolă (Costin) se găsiu unele scene de o așa fenomenală și elementară natură, încât ori și ce privitor trebuia să devia încântat, și cari is semnele de cel mai mare talent artistic și dramatic. În totă vremea a manifestat publicul admirațiunea și devotamentul său, și în piesa din urmă se părea că ovațiunile nu s'or sfârși, încât ea a fost silită să mulțămescă cu lacrimi publicului pentru onorurile lui oferite și că la anul viitor va veni erăș la Cernăuți.

La plecarea ei la Viena a fost la gară mai totă aristocrația română adunată.

Dionisiu O. Olinescu.

Sclava.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Sórtea femeii în orient e foarte umilitore. Acolo ea trece drept marfă, pe care bogații o cumpără ș-o vënd după plac. Femeia vëndută ajunge sclavă și norocul ei ține până ce-și conservă frumusețea, apoi pierde, se stinge ca un profum... a fost și nu mai este...

Literatură și arte.

Șoiri literare și artistice. Dl. D. Teleor a isprăvit un roman nou, intitulat: »La gazetă«, care e scris în formă de scrisori și tipurile din el sânt lesne de recunoscut, căci sânt luate din viața gazetărescă

din București. — *Poetul Cuza*, cunoscut mai cu sémă ca epigramatist, va colecționa în curënd mai multe epigrame de ale sale. — *Studentii din Iași* au găsit o fotografie a lui Eminescu când acesta n'avea încă 19 ani; se vor scóte de pe acesta fotografie mai multe esemplare în diferite formate. — *Bustul lui Lambrior*, regretatul filolog român din România, se va ridică în grădina publică din Fălticeni.

Jubileul „Familiei.“ La indemnul amicilor acesteii foi, de dincoace și dincolo de Carpați, anunțăm că vom serbă jubileul ei 25 ani printr'un numer festiv, care va eși la începutul lui iunie, când se vor implini 25 de ani de când a apărut primul numer al foii noastre. Acest numer festiv va conține lucrări scurte de ale scriitorilor români de pretotindene, dintre cari câteva celebrități ne-au și pus la dispoziție inspirațiunile lor. Rugăm pe toți colegii noștri scriitori, cari vreu să ne dea ceva pentru numerul acela, să ni-le trimită până la 3/15 maiu.

Operele lui Eminescu. Se va pune sub presă în curënd un alt volum din scrierile lui Eminescu. Acest nou volum (al III-lea) va conține între altele și studiul poetului, scris pe când eră redactor la »Timpul« (seria 1.) Stratele superpuse. Volumul va apăre sub îngrijirea dlui Titu Maiorescu.

Ȋiar nou. *Dreptul Moldovei*, un nou țiar politic, va apăre la 1/13 aprilie în Iași.

Teatru și musică.

Șoiri teatrale și musicale. *Dna Romanescu și dl Manolescu* s'au dus la Iași unde în sêptemăna viitoare vor da un șir de reprezentațiuni teatrale. — *Daii Iulian, Manolescu și Notara*, membri ai Teatrului Național din București, au primit medalia »Bănemerenti.« — *Baritonul D. Popovici* continuă a cântă cu succes în teatrul din Praga; de curënd a debutat cu mare efect în opera »Tempelherrn.«

Concert în Arad. Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogic-teologic gr. or. român din Arad va arangia în duminica Tomăi sêra ședință publică, cu programul acesta: 1. »Christos a înviat« seestet de N. Chicin, executat de corul vocal. 2. »Cuvânt de deschidere«, rostit de v.-presidentul Al. Popovici, cleric cl. III. 3. »Stêua României« de C. Karasz, esec. de cor. vocal. 4. »Vlad Ţepeș și stejarul«, poesie de V. Alecsandri, declamată de G. Proca. cl. c. I. 4. »Hora«, de C. Porumbescu, esec. de corul instrumental. 6. »Sêrmană frunđă« de Dima, esec. de corul vocal. 7. »Spiritul bisericeii«, disertațiune de G. Telescu, cl. c. III. 8. »Cisla« de C. Porumbescu, esec. de corul vocal. 9. »O cerșitoare« de G. Têut, declamată de Aur. Givulescu cl. c. II. 10. »Potpuriu« de C. Porumbescu, esec. de corul instr. 11. »O rugăciune«, duet de C. Chiricescu, esec. de Al. Popovici și I. Pantoș, cl. c. III. 12. »Momentul religios în viața poporului român«, disertațiune de I. Leucuța, cl. c. III. 13. »Sîrba« executată de corul instr. 14. »Hora Plôea« de G. Dima, esec. de corul vocal. 15. »Marș« de C. Porumbescu, esec. de corul instrumental.

Corul plugarilor români din Curtici, comitatul Arad, va da acolo luni în 2/14 aprilie un concert cu dans. Êtă programa: 1. »Cuvânt de deschidere«, rostit de parocul local Gr. Mladin. 2. »Motto«, executat de corul vocal, sub conducerea plugarului corist, ca dirinte: Iosif Mihu. 3. »Puterea cea mai mare«, poesie de Iosif Vulcan, declamată de coristul Ignat Andea. 4. »Cântec vênătoresc«, esec. de corul vocal. 5. »Peneș Curcanul«, poesie de V. Alecsandri, decl. de coristul Simeon Negru. 6. »Limba mamei«, esec. de corul vocal. 7. »Atunci măi Române!« poesie de I.

Tripa, decl. de coristul Lazar Plop. 8, »Marșul cântăreților«, esec. de corul vocal. 9, »Cum să fiu eu literat?« poezie de I. Tripa, decl. de coristul Daniil Varșandan. 10, »Pe a țării noastre zăre«, esec. de cor. vocal. 11, »Moș Martin«, poezie de Iulian Grozescu, decl. de dirig. corist Iosif Mișu. 12, »Trei colori«, esec. de corul vocal. 13, »Școlă-te Române!« poezie de Iosif Vulcan, decl. de coristul Moise Tașadan. 14, »Cuvânt de închidere«, rostit de parocul local T. Pinteru. In pauza balului, ce va urma concertului, 13 coriști vor executa danțurile: Bătuta, Călușerul și Hora.

Biserica și școlă.

Solri bisericești și școlare. *Protopop gr. c. al Clușului* s'a numit dl Ioan Laslo, acuma viceprotopop în Zlatna; căci părintele Nicolau Solomon, protopopul din M.-Ludoș, care a fost numit pentru Cluș, a renunțat de a se strămuta acolo. — *Dl Flaviu Barbu* din A'ba-Iulia a obținut diploma de licențiat în farmacie dela universitatea din București.

Eparchia aradană. *Sinodul eparchial* s'a convocat la terminul indicat de statutul organic, adică pe duminica Tomei. — *Consistoriul eparchial* este conchiat pe ziua de 6/18 aprilie. — *Deputați* pentru sinodul eparchial în cercurile vacante s'au ales: la Vinga dl George Lazaru advocat în Vinga, la Chișineu dr. Ioan Suciu advocat în Arad. — *Fondul preoțesc*, care în scurt timp s'a urcat la o sumă atât de frumoasă, va ține adunarea sa generală în 7/19 aprilie sub presiunea episcopului. — *Reuniunea învățătorilor* din eparchie va ține adunarea sa generală joi și vineri în săptămâna luminată.

Archidieceza Sibiiu. *Sinodul* s'a convocat pe duminica Tomei. — *Deputați* în cercurile vacante s'au ales: în cercul Sibiiului deputat sinodal clerical dl Moise Lazar asesor consistorial; în cercul Făgărașului, deputat sinodal mirean, dl G. Moian.

Eparchia Caransebeș. *Sinodul eparchial* s'a convocat, conform statutului organic, pe duminica Tomei.

Ce e nou?

Christos a inviat! Anunțăm cu plăcere, că redactorul foii noastre întorcându-se dela București, unde a câștigat noi colaboratori pentru »Familia«, a adus cu sine de acolo o mulțime de lucrări prețioase și interesante. Prima din acestea se publică în fruntea numărului nostru de acuma; ér celelalte vor urmă în săptămânile și lunile viitoare. Cu această știre le urăm cetitorilor noștri la sfintele serbători: Christos a inviat!

Hymen. *Dl I. Victor Petrișor*, licențiat în litere și profesor la liceul real din Brăila, s'a logodit în Sibiiu cu dșora Victoria Filipescu, învățătoare la școlă civilă de fete din Sibiiu a Asociațiunii transilvane. — *Dl David Terfaloga*, ales preot în Reșița, la 3/15 l. c. va serba cununia sa cu dșora Cornelia Ianculescu, fiica dlui Iulian Ianculescu în Lugoș. — *Dl Ioan Glite*, notar cercual în Nan-Hidiseș, comitatul Biharia, s'a logodit cu vèduva dnă Etelca Grama n. Golya în Oradea-mare.

Institute de credit. *Albina* din Sibiiu ș-a ținut adunarea generală în 16/28 martie. Dividenda s'a ficsat cu 11 fl. de acțiune (100 fl.) ér couponul cu scadență pe iulie an. c. se rescumpără imediat după adunarea generală fără nica o detragere. Spre scopuri culturale și de binefacere s'a votat 2332 fl. 20

cr., spre a se da, între altele, școlii civile de fete a Asociațiunii transilvane 500 fl., pentru 10 stipendii de câte 50 fl. la acea școlă éráș 500 fl., școlii elementare române de fete 300 fl., reuniunii române de cântări tot de acolo 100 fl. etc. — *Economul* din Cluș ș-a ținut adunarea generală în 20 martie. Dividenda s'a ficsat cu 4 fl. de acțiune (50 fl.), care se va plăti îndată după adunare.

Neorolgo. *Emanuela Horváth de Zalabér* n. baronesa Coletti, sócra dlui Eugen de Mocsonyi, a încetat din viață în Budapesta la 31 martie, în etate de 52 ani. — *George Dringău*, fost advocat în Tinea în Biharia, fost deputat sinodal și congresual, a încetat din viață la Beins. în săptămâna trecută, în etate de 48 ani. — *Otto Hügel*, librar, redactor și proprietarul tipografiei în care se tipărește și foia noastră, a murit la 8 l. c.

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

forte folositoare în toate bolile de stomac.

Schutzmarke.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăelile, colica, catarul de stomac, acréla 'n gât, gălbănirea, gréta, vèrsarea, durerile de cap (decă provin din stomac,) sgârçiturile de stomac, incuetura, îngreunarea stomacului, hemoroidele etc. Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru întrebuințare 40 cr.; duplă 70 cr. Espedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, în Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imităză mult. *Semnul veritabilității* este, că fiecare sticlă trebuie să fie împachetată în hârtie roșie, *provédută cu marca de sus și să aibă regulile de întrebuințare*, mai observându-se, că este tipărită în *imprimeria lui H. Gusek în Kremsier.*

Hapuri purgative de Maria-Zell. Aceste hapuri (pîlule) care de mulți ani se întrebuințază ca cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incuier, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier. Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Decă banii se trimit înainte, se espedeză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl. 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sînt niște lècure secrete. Descrierea se află în regulile de întrebuințare care se alătură la fiecare sticlă și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vëndare: în *Oradea-mare* la farmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani; în *Beretyó-Ujfalu* la farm. Geza Tamásy, în *Kis-Marja* la farm. Fr. Gallasy; în *Komádi* la farm. G. Scholtz; în *Salonta* la farm. L. Kovács și Fr. Podráczky; în *B. Diosig* la I. Vaday. 25—44

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
	Duminica Pașilor, Ev. dela Ioan c. l.		res. ap.
Duminică	1 (+) Sfintele Paști	13 Iustinus	5 18 6 44
Luni	2 (+) Par. Titus	14 Tiburtius	5 16 6 46
Mărti	3 Cuv. Par. Nichita	15 Fürchtgott	5 13 6 48
Mercuri	4 Cuv. Par. Iosif	16 Irina	5 11 6 50
Joi	5 SS. Teodot si Agat	17 Rudolf	5 8 6 52
Vineri	6 Par. Eutihie	18 Dionisiu	5 6 6 53
Sâmbătă	7 Par. Georgie	19 Hermop	5 4 6 54

Avis! Treiluniul ianuarie-martie încheiându-se cu numărul trecut, rugăm pe toți aceia, a căror abonamente au expirat, să binevoescă a le înnoi de timpuriu. Asemenea rugăm cu totă stăruință și pe aceia, cari — de și avisati în mai multe rânduri — totuș nici acuma nu ne-au respuns abonamentul pe anul curent, să-și facă datoria, căci decă primose lóș, se cade să și reluescă prețul ei regulat. Neglijența lor ne face multe pedeci; pe cari — în lipsa de fonduri — nu le putem delătură.

Proprietar, redactor respunzător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel în Oradea-mare.